

รูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

Development Model of Nursing Practice Guidelines for the Care of Patients with Bloodstream Infections Tha Khantho Hospital, Kalasin Province.

(Received: December 25,2024 ; Revised: December 28,2024 ; Accepted: December 29,2024)

รังสิณี วันยาว¹
Rangsini wanyao¹

บทคัดย่อ

การศึกษา รูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์ . เพื่อศึกษาสถานการณ์ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด และศึกษาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่าง เดือน พฤศจิกายน ถึง เดือน ธันวาคม 2567 รวม 2 เดือน จำนวน 4 ราย เก็บข้อมูลจากเวชระเบียน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ภายหลังจากการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด จำนวน 4 ราย และ D/C ร้อยละ 100.0 ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปี 2567 ไม่ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดทั้ง 2 ข้อ ผ่าน 2 ข้อ

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติทางการพยาบาล ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด

Abstract

The study of the development model of nursing practice guidelines for the care of patients with sepsis at Tha Khantho Hospital, Kalasin Province aimed to study the situation of patients with sepsis and study nursing practice guidelines for the care of patients with sepsis at Tha Khantho Hospital, Kalasin Province. This was an action research. The sample group included 4 patients with sepsis at Tha Khantho Hospital, Kalasin Province, between November and December 2024, a total of 2 months. Data were collected from medical records and analyzed using content analysis, frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the study found that after the development of nursing practice guidelines for the care of patients with sepsis at Tha Khantho Hospital, Kalasin Province, it was found that the number of patients with sepsis at Tha Khantho Hospital, Kalasin Province, found that there were 4 patients with sepsis and D/C 100.0 percent. The indicators related to patients with sepsis at Tha Khantho Hospital, Kalasin Province, found that in 2024, it did not pass the criteria for both indicators. Passed 2 indicators.

Keywords: Nursing practice guidelines, patients with sepsis

บทนำ

ภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด (Sepsis) เป็นภาวะที่เกิดจากการติดเชื้อที่เข้าสู่กระแสเลือด ซึ่งสามารถเกิดจากจุลินทรีย์หลายชนิด เช่น เชื้อแบคทีเรีย

เชื้อไวรัส และเชื้อรา โดยมักเริ่มจากการติดเชื้อที่อวัยวะใดอวัยวะหนึ่ง เช่น ระบบทางเดินหายใจ ระบบทางเดินปัสสาวะ หรือระบบทางเดินอาหาร เมื่อเชื้อเข้าสู่กระแสเลือด จะกระตุ้นให้ร่างกาย

¹ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอบสนองด้วยการอักเสบทั่วร่างกาย อาจส่งผลให้อวัยวะต่าง ๆ ล้มเหลวได้ หากไม่ได้รับการรักษาอย่างทันที่ ภาวะนี้มีความเสี่ยงสูงต่อการเสียชีวิต โดยเฉพาะในผู้ที่มีภูมิคุ้มกันอ่อนแอ เช่น ผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยในโรงพยาบาล การตรวจสอบและรักษาอย่างรวดเร็วจึงเป็นสิ่งสำคัญในการลดความเสี่ยงจากภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น จากรายงานข้อมูลขององค์การอนามัยโลก พบว่าในปี พ.ศ. 2560 พบจำนวนผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดมากถึง 48.9 ล้านราย และพบว่าเป็นสาเหตุการตายเกือบร้อยละ 20 ของการตายทั้งหมด¹

ประเทศไทยมีอุบัติการณ์การเกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด (Sepsis) ประมาณ 175,000 รายต่อปี โดยผู้ป่วยเหล่านี้มีอัตราการเสียชีวิตสูงถึง 45,000 ราย คิดเป็นอัตราเสียชีวิตประมาณ 32% ซึ่งหมายความว่าผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด 1 ราย เกิดขึ้นทุก 3 นาที และมีผู้เสียชีวิต 5 รายในทุก 1 ชั่วโมง² ในการจัดการปัญหาดังกล่าว สมาคมเวชบำบัดวิกฤตทั้งในยุโรปและอเมริกาได้กำหนดแนวทางการดูแลที่เรียกว่า Surviving Sepsis Campaign (SSC) โดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยและเพิ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของภาวะนี้ แนวทางการรักษาที่สำคัญคือ Early Goal Directed Therapy (EGDT) ซึ่งรวมถึงการให้ยาปฏิชีวนะอย่างรวดเร็ว การแก้ไขความบกพร่องของการไหลเวียนโลหิต และการควบคุมความดันในหลอดเลือดดำ² สำหรับประเทศไทยกระทรวงสาธารณสุขได้ตั้งเป้าหมายในการลดอัตราการเสียชีวิตจากภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดแบบรุนแรงให้ต่ำกว่าร้อยละ 30 และต้องมีการเจาะเลือดเพาะเชื้อก่อนให้ยาปฏิชีวนะมากกว่าร้อยละ 90 แม้ว่าจะมีความก้าวหน้าในการรักษาและการดูแลผู้ป่วย แต่ภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดยังคงเป็นปัญหาที่ทำนายเนื่องจากอัตราการเสียชีวิตยังคงสูงกว่าที่ตั้งเป้าไว้ ทำให้ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดูแลอย่างต่อเนื่อง³

แนวปฏิบัติทางการแพทย์ เป็นแนวทางเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

และผู้ป่วยบริการเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพที่เหมาะสม แนวปฏิบัติเหล่านี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการบริการสุขภาพ โดยเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based practice) เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยมีประสิทธิภาพและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น การพัฒนาแนวปฏิบัติทางการแพทย์มักประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญหลายประการ เช่น การระบุปัญหาทางคลินิก การสืบค้นและวิเคราะห์หลักฐานที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของทีมสหสาขาวิชาชีพ และการทบทวนจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ แนวปฏิบัติต้องสามารถปรับใช้ได้หลายบริบทและมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ของผู้ป่วย การใช้งานแนวปฏิบัติทางการแพทย์ที่มีคุณภาพจะช่วยให้พยาบาลสามารถตัดสินใจในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสุขภาพของผู้รับบริการ โดยเฉพาะในภาวะวิกฤติหรือกรณีฉุกเฉิน เช่น การเตรียมผ่าตัดหรือการจัดการกับภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด (Sepsis) ซึ่งต้องการความรวดเร็วและแม่นยำในการดูแล⁴ แนวปฏิบัติทางการแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด มีความสำคัญต่อการลดความเสี่ยงจากภาวะแทรกซ้อนและเพิ่มโอกาสในการรอดชีวิต โดยเริ่มจากการ ประเมินและตรวจสอบผู้ป่วย ซึ่งพยาบาลควรทำการซักประวัติและตรวจสอบสัญญาณชีพ รวมถึงอาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อระบุความรุนแรงของการติดเชื้อและพิจารณาความจำเป็นในการรักษาอย่างเร่งด่วน ต่อมาในการ ให้ยาปฏิชีวนะ ควรให้ยาภายใน 1 ชั่วโมงหลังจากการวินิจฉัย เพื่อควบคุมการติดเชื้ออย่างรวดเร็ว โดยต้องทำการเพาะเชื้อเพื่อระบุชนิดของเชื้อโรครก่อนหรือพร้อมกับการให้ยา นอกจากนี้ การ ฟันฟูระบบไหลเวียนเลือด โดยการให้สารน้ำทดแทนและยาเพิ่มความดันโลหิตตามแผนการรักษา ก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อรักษาความดันโลหิตให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม การ เฝ้าระวังและติดตามอาการ ของผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด เช่น การประเมินระดับความรู้สึกตัว สัญญาณชีพ และปริมาณปัสสาวะ จะช่วยประเมินการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การทำงานร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ เป็นสิ่งสำคัญในการจัดทำแผนการดูแลที่มีประสิทธิภาพ และสุดท้าย การให้ข้อมูลและสนับสนุนผู้ป่วยและครอบครัว เกี่ยวกับภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด จะช่วยให้เข้าใจถึงกระบวนการรักษาและความสำคัญของการดูแลตนเองหลังออกจากโรงพยาบาล⁵

โรงพยาบาลท่าคันโทเป็นรพ.ขนาด 60 เตียง ห่างจากรพ.จังหวัด 109 กม.มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว 5 ท่านรวมผู้อำนวยการไม่มีแพทย์เฉพาะทางรับผิดชอบให้บริการดูแลสุขภาพประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอท่าคันโทจำนวน 37,846 คน จากการทบทวน พบว่าจำนวนผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลด้วยวินิจฉัย SEPSIS ตั้งแต่ปี 63-67 มีจำนวนทั้งสิ้น 68,70,144,189,89รายตามลำดับ และมีผู้ป่วยเสียชีวิตด้วย SEPSIS ตั้งแต่ปี 63-67มีจำนวนทั้งสิ้น 1,6,1,2,1 รายตามลำดับ⁶ การดูแลผู้ป่วยภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดในรูปแบบเดิมพบปัญหาในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็น การประเมินผู้ป่วยที่ล่าช้า บุคลากรขาดความเข้าใจและการตระหนักถึงความรุนแรงของภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด การบริหารสารน้ำทดแทนไม่สอดคล้องกับอาการของผู้ป่วย การเฝ้าระวังและติดตามอาการผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ผู้ป่วยที่มีอาการของภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดชนิดรุนแรงไม่ได้รับการส่งต่อทันเวลาส่งผลให้เกิดภาวะสำคัญล้มเหลวและมีอัตราการเสียชีวิตสูงและการบันทึกการพยาบาลที่ไม่ถูกต้อง และครอบครัว

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดที่โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเข้าใจสถานการณ์ของผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดในพื้นที่ และเพื่อสร้างรูปแบบการดูแลที่มีประสิทธิภาพซึ่งตอบสนองต่อความซับซ้อนและความเร่งด่วนในการรักษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาผลของรูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีการวิจัย

การศึกษา รูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือน พฤศจิกายน ถึง เดือน ธันวาคม 2567 รวม 2 เดือน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างเดือน พฤศจิกายน ถึง เดือน ธันวาคม 2567 รวม 2 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีกิจกรรมหรือขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด การกำหนดกิจกรรมแนวปฏิบัติ การดำเนินการตามกิจกรรมและการสรุปผลการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เวกะเบียน

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การศึกษา รูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
2. การกำหนดกิจกรรมแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
3. การดำเนินการตามกิจกรรมแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
4. การสรุปผลการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีกิจกรรมหรือขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด การกำหนดกิจกรรมแนวปฏิบัติ การดำเนินการตามกิจกรรมและการสรุปผลการดำเนินงานตามรูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ก่อนและหลังดำเนินการ

จริยธรรมงานวิจัย

การศึกษา รูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับการรับรองจริยธรรมงานวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัย

1. สถานการณ์ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างเดือน ตุลาคม 2566 ถึง กันยายน 2567 พบว่า มีผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดรวม 87 คน และพบผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดทุกเดือน ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปี 2566 ไม่ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดทั้ง 4 ข้อ ปัญหาของผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ การเข้าถึงการรับบริการการประเมิน/การประเมินซ้ำที่ล่าช้า ผิดพลาด การรักษาพยาบาลตามมาตรฐานล่าช้า ขาดเครื่องมือในการเจาะ Serum Lactate ขาดระบบและช่องทางการติดตามผล H/C จาการพ.กาฬสินธุ์และ ข้อมูลในเวกะเบียนไม่เพียงพอในการวินิจฉัย SEPSIS

2. รูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ การคัดกรองผู้ป่วยที่สงสัยภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้ qSOFA หรือ SOS score ตั้งแต่แรกรับที่ห้องฉุกเฉิน ดำเนินการรักษาตาม 6 Bundle of care ตั้งแต่ห้องฉุกเฉิน ประเมินผลการรักษาภายใน 1-2 ชั่วโมงที่ห้องฉุกเฉิน ส่งต่อการรักษาหรือรักษาต่อในโรงพยาบาลตามความรุนแรงของโรค เฝ้าระวังอาการโดยประเมินสัญญาณชีพและSOS score อย่างน้อยแรกรับที่หอผู้ป่วย, 2 ชั่วโมง, 6 ชั่วโมง และ 24 ชั่วโมง หากอาการแย่ลงได้แก่ MAP < 65 mmHg หรือ SOS score เพิ่มขึ้น ให้แจ้งแพทย์รับทราบและพยาบาลเฝ้าระวังใกล้ชิด พิจารณาส่งต่อผู้ป่วย และ

จำหน่ายการรักษาเมื่อผู้ป่วยสัญญาณชีพคงที่และ
SOS score < 4 หลังเข้ารับการรักษาอย่างน้อย 24
ชั่วโมง

3. ผลของรูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติ
ทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแส
เลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

3.1 จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด
โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

เดือน	จำนวนผู้ป่วย	ร้อยละ
พฤศจิกายน 2567	2	0.37
ธันวาคม 2567	2	0.52
รวม	4	0.43

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อใน
กระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
พบว่า มีผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด จำนวน 4 ราย

3.2 ผลการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด
โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 2 ผลการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

เดือน	จำนวนผู้ป่วย	ร้อยละ	ผลการดูแล	ร้อยละ
พฤศจิกายน 2567	2	0.37	D/C	100.0
ธันวาคม 2567	2	0.52	D/C	100.0
รวม	4	0.43	D/C	100.0

จากตารางที่ 2 ผลการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อใน
กระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
พบว่า ผู้ป่วย D/C ร้อยละ 100.0

3.3 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง
กับผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท
จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 3 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท
จังหวัดกาฬสินธุ์

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	2567
1.อัตราการผู้ป่วย Sepsis เสียชีวิตใน รพ.	<3	1.12
2.อัตราการทำ H/C ก่อนให้ Antibiotic	100	97.53
3.อัตราการได้รับ Antibiotic ภายใน 1 ชั่วโมงหลังการวินิจฉัย	100	82.31
4.อัตราการคัดกรองผู้ป่วยด้วย NEWS Score	100	100

จากตารางที่ 3 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด
ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด
โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าในปี
2567 ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดจำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่
อัตราการผู้ป่วย Sepsis เสียชีวิตใน รพ. และ อัตรา
การคัดกรองผู้ป่วยด้วย NEWS Score

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า สถานการณ์ผู้ป่วยติด
เชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัด
กาฬสินธุ์ พบว่า จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด
โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างเดือน
ตุลาคม 2566 ถึง กันยายน 2567 พบว่า มีผู้ป่วยติด

เชื้อในกระแสเลือด รวม 87 คน และพบผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดทุกเดือน ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปี 2566 ไม่ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดทั้ง 4 ข้อ ปัญหาของผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ การเข้าถึงการรับบริการ การประเมิน/การประเมินซ้ำที่ล่าช้า ผิดพลาด การรักษาพยาบาลตามมาตรฐานล่าช้า ขาดเครื่องมือในการเจาะ Serum Lactate ขาดระบบและช่องทางการติดตามผล H/C จากรพ. กาฬสินธุ์และ ข้อมูลในเวชระเบียนไม่เพียงพอในการวินิจฉัย SEPSIS สอดคล้องกันกับการศึกษาของ ชลธิดา จินตาทกุล, ชญาภา เยย์โพธิ์⁷ ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่าก่อนดำเนินการพยาบาลวิชาชีพในแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน ขาดการคัดกรองภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดตามแนวปฏิบัติ Sepsis fast track ตามแนวทางที่มีอยู่เดิมการประเมินความรุนแรงของโรคขึ้นอยู่กับทักษะและประสบการณ์ของพยาบาลวิชาชีพแต่ละคน กระบวนการดูแลตามแนวทางที่กำหนดเป็นภาพกว้างไม่จำเพาะเจาะจง ไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับอาการของผู้ป่วย ขาดการประเมินซ้ำในระหว่างการดูแลรักษา ทำให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลล่าช้า และเข้าสู่ภาวะช็อก ดังนั้นจึงได้จัดทำ รูปแบบการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ การคัดกรองผู้ป่วยที่สงสัยภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้ qSOFA หรือ SOS score ตั้งแต่แรกรับที่ห้องฉุกเฉิน ดำเนินการรักษาตาม 6 Bundle of care ตั้งแต่ห้องฉุกเฉิน ประเมินผลการรักษาภายใน 1-2 ชั่วโมงที่ห้องฉุกเฉิน ส่งต่อการรักษาหรือรักษาต่อในโรงพยาบาลตามความรุนแรงของโรค เฝ้าระวังอาการโดยประเมินสัญญาณชีพและSOS score อย่างน้อยแรกรับที่หอผู้ป่วย, 2 ชั่วโมง, 6 ชั่วโมง และ 24 ชั่วโมง หากอาการแย่งได้แก่ MAP < 65 mmHg หรือ SOS score เพิ่มขึ้น ให้แจ้งแพทย์รับทราบและพยาบาล

เฝ้าระวังใกล้ชิด พิจารณาส่งต่อผู้ป่วย และจำหน่ายการรักษาเมื่อผู้ป่วยสัญญาณชีพคงที่และ SOS score < 4 หลังเข้ารับการรักษาอย่างน้อย 24 ชั่วโมง ตามแนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก⁴ ร่วมกับแนวทางการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด^{3,8} ส่งผลให้จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด จำนวน 4 ราย และ D/C ร้อยละ 100.0 ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด โรงพยาบาลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปี 2566 ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัด จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ อัตราการผู้ป่วย Sepsis เสียชีวิตใน รพ. และ อัตราการคัดกรองผู้ป่วยด้วย NEWS Score สอดคล้องกันกับการศึกษาของ นันทรัตน์ โกษาแสง⁹ ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสโลหิตและบันทึกด้วยโปรแกรม IPD Paperless หอผู้ป่วยใน โรงพยาบาลบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อกระแสเลือดที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) กลไกการค้นพบผู้ป่วยตั้งแต่ระยะเริ่มต้น 2) การรักษาการติดเชื้อและฟื้นฟูระบบไหลเวียนอย่างรวดเร็ว 3) การทำงานเป็นทีมสหวิชาชีพ ส่วนผลลัพธ์ พบว่า คุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อกระแสเลือด ด้านการประเมินและเฝ้าระวัง ระหว่างกลุ่มก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อกระแสเลือดพบว่า หลังการใช้รูปแบบการบันทึกคะแนน SOS Score ในบันทึกทางการพยาบาลและการทำกิจกรรมตามคะแนน SOS Score เพิ่มขึ้นโดยพบว่า การบันทึกคะแนน SOS Score ในบันทึกทางการพยาบาลเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.67 เป็นร้อยละ 96.67 ($\chi^2=5.172$, p-value = 0.023) และ การทำกิจกรรมตามคะแนน SOS Score เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 20.00 เป็นร้อยละ 96.67 ($\chi^2=4.137$, p-value = 0.04) และการประเมินความรุนแรงแรกรับโดย SOS Score เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.33 เป็นร้อยละ 96.67 ($\chi^2=6.724$, p-value =0.01) การรักษาตาม Sepsis Bundles มีแนวโน้มดีขึ้น ระยะเวลาตั้งแต่ เริ่มคัด

กรองถึงวินิจัย มีระยะเวลาเฉลี่ยลดลง โดยพบว่า ระยะเวลาเฉลี่ยลดลงจาก 90.8 นาที (S.D. = 60.58) เป็น 60.73 นาที (S.D. = 36.90) ($Z=2.167$, $p\text{-value} = 0.030$) การดูแลผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อกระแสเลือด จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยภาวะติดเชื้อและเข้าสู่กระบวนการรักษา ก่อนเกิดภาวะช็อก เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 73.00 เป็นร้อยละ 93.00 จำนวนผู้ป่วยเกิดภาวะแทรกซ้อนช็อกจากการติดเชื้อ ลดลงจากร้อยละ 26.00 เป็นร้อยละ 10.00 จำนวนผู้ป่วยที่เสียชีวิตจากภาวะติดเชื้อกระแสเลือด ลดลงจากร้อยละ 6.60 เป็นร้อยละ 0.00 รูปแบบการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อกระแสเลือดที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพในการลดระยะเวลาการคัดกรองถึงวินิจัย และสามารถลดอัตราการเสียชีวิต ควรนำรูปแบบไปปรับใช้และพัฒนาขยายผลในการดูแลผู้ป่วยโรคอื่นในระบบ paperless และพัฒนาร่วมกับผู้ออกแบบระบบให้มีการใช้งานสะดวกมากขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของศศิธร นนทภา¹⁰ ได้ศึกษาการพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลโยธธ ผลการวิจัยพบว่า แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลโยธธ ครอบคลุมการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด 4 ระยะ คือ การพยาบาลระยะแรกเริ่ม การพยาบาลเบื้องต้น การพยาบาลระยะต่อเนื่องและการพยาบาลระยะจำหน่าย ประเมินผลลัพธ์การใช้แนวปฏิบัติฯ ด้านผู้รับบริการ ดังนี้ (1) ระยะเวลาที่ได้รับคัดกรองเข้า Sepsis fast track เฉลี่ย 8 นาที (Mean = 7.02) ระยะเวลาการเจาะเลือดเพาะเชื้อเฉลี่ย 22 นาที (Mean = 21.11) และระยะเวลาการได้รับยาปฏิชีวนะเฉลี่ย 37 นาที (Mean = 36.56) หลังการนำแนวปฏิบัติไปใช้ ผลลัพธ์ทางการพยาบาลด้านผู้รับบริการดีขึ้น โดยระยะเวลาการเจาะเลือดเพาะเชื้อหลังการพัฒนาแตกต่างจากก่อนการใช้แนวปฏิบัติฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) (2) การได้รับสารน้ำเพียงพอภายใน 1 ชั่วโมง ร้อยละ 100 มากกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ผลลัพธ์การพัฒนาแนวปฏิบัติด้านผู้ให้บริการ พบว่า (3) แนวปฏิบัติฯ สามารถปฏิบัติตามได้ทุกกิจกรรมของการพยาบาลทุกระยะอยู่ในระดับมากที่สุด (4) ความพึงพอใจของบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 2.67, S.D. = 0.48) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ชลธิดา จินดากุล, ชญาภา เยยโพธิ์⁷ ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ระบบการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดประกอบด้วย ด้านโครงสร้าง กระบวนการและผลลัพธ์ หลังนำไปใช้พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ของพยาบาลเพิ่มขึ้นจาก 27.50 เป็น 36.62 ผู้ป่วยเข้า Sepsis fast track เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 62.50 เป็น 94.12 เจาะเลือดส่งเพาะเชื้อก่อนให้ยาปฏิชีวนะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 45.83 เป็น 100.00 ผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดได้รับยาปฏิชีวนะภายใน 1 ชั่วโมงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 41.66 เป็น 100.00 และการได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำ 30 ml/kg/hr เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 41.66 เป็น 98.03 และไม่พบเสียชีวิต การปฏิบัติตามระบบ ร้อยละ 100.00 ความพึงพอใจบุคลากรอยู่ในระดับมาก ซึ่งค่าคะแนนความรู้ และความพึงพอใจ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

ในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด ควรประกอบด้วย การคัดกรองผู้ป่วยที่สงสัยภาวะติดเชื้อในกระแสเลือดได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้ qSOFA หรือ SOS score ตั้งแต่แรกเริ่มที่ห้องฉุกเฉิน ดำเนินการรักษาตาม 6 Bundle of care ตั้งแต่ห้องฉุกเฉิน ประเมินผลการรักษาภายใน 1-2 ชั่วโมงที่ห้องฉุกเฉิน ส่งต่อการรักษาหรือรักษาต่อในโรงพยาบาลตามความรุนแรงของโรค เฝ้าระวังอาการโดยประเมินสัญญาณชีพและSOS score อย่างน้อยแรกเริ่มที่หอผู้ป่วย, 2 ชั่วโมง, 6 ชั่วโมง และ 24 ชั่วโมง หากอาการแย่งได้แก่ MAP < 65 mmHg หรือ SOS

score เพิ่มขึ้น ให้แจ้งแพทย์รับทราบและพยาบาล
เฝ้าระวังใกล้ชิด พิจารณาส่งต่อผู้ป่วย และจำหน่าย
การรักษาเมื่อผู้ป่วยสัญญาณชีพคงที่และ SOS score
< 4 หลังเข้ารับการรักษาอย่างน้อย 24 ชั่วโมง
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษา รูปแบบการพัฒนาแนว
ปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อใน
กระแสเลือด ในระยะยาวเพื่อค้นหาปัญหาอุปสรรค
และแนวทางในการดำเนินการแก้ไขต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. (2020). WHO calls for global action on sepsis - cause of 1 in 5 deaths worldwide. <https://www.who.int/news/item/08-09-2020-whocallsfor-global-action-on-sepsis--cause-of-1-in-5-deaths-worldwide>
2. Jason HM, David FG and Mark EM.(2015). Early Recognition: The real-limiting step to quality care for severe sepsis patients in the emergency department. *Journal of Clinical Outcomes Management* 2015; 22(5): 21-211.
3. สมาคมเวชบำบัดวิกฤตแห่งประเทศไทย.(2558). แนวทางเวชปฏิบัติการดูแลรักษาผู้ป่วย SEVERE SEPSIS และ SEPTIC SHOCK (ฉบับร่าง) พ.ศ. 2558 [อินเทอร์เน็ต]. 2558 [เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2565]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ayhosp.go.th/ayh/images/HA/miniconf/5.pdf>
4. ฉวีวรรณ ชงชัย. (2548). การพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก. *วารสารสภาการพยาบาล*, 20(2), 63-74.
5. วราภรณ์ ศิริราช.(2566). การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะ Sepsis. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพยาบาลเลิดสิน
6. งานเวชระเบียนและสถิติโรงพยาบาลท่าคันโท. (2566). สถิติและตัวชี้วัดโรงพยาบาลท่าคันโท. ภาพสินธุ์ : โรงพยาบาลท่าคันโท.
7. ชลธิตา จินตาทกุล, ชญาภา เยยโพธิ์.(2567). การพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือด แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลพศกภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม*. 8(15) 92-107
8. Levy MM, Delinger RP and Townsend SR. The Surviving Sepsis Campaign: results of an international guidelinebased performance improvement program targeting severe sepsis. *Intensive Care Medicine* 2010; 36: 3-222.
9. นนทรัตน์ จาเจริญวงศ์, สุพรรณนิการ์ ปิยะรักษ์, ชยธิดา ไชยวงษ์.(2563). การประเมินและการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะช็อกจากการติดเชื้อในกระแสเลือด. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้* มกราคม-เมษายน 2563; 7(1): 319-30.
10. ศศิธร นนทภา.(2566). การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสเลือดแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลโยธธร. *โยธธรเวชสาร*. 25(2). 69-85